Бары дойдулар пролетарийдара, холбоһуҥ!

САРДАҤА

СССР өлөөнүөк ороҕуоннаах ҕы комитетын уонна үлэһиттэр депутаттарын ороҕуоннаах ҕы советын органа
ОРГАН ОЛЕНЕКСКОГО РАЙКОМА КПСС И РАЙОННОГО СОВЕТА ДЕПУТАТОВ ТРУДЯЩИХСЯ

Тахсара 3-с сыла.

№ 74 (229)
Балаҕан ыйын 21 күнэ 1956 сыл.
БЭЭТИНСЭ
Сыаната 10 харчы

Биһиги ороҕуоммут ыччаттара Ийэ дойду валютнай фонун ханатар кадровай булчуттар буоларга дьулуһуох, булт бастыҥ ньымаларын баһылыах, бэйэлэрин идейнэй-политическай билиилэрин үрдэтиннэргэ ахсаабакка кыһаныах тустаахтар.

Народ доруобуйатын харыстабылын иһин

Советскай Союз Коммунистическай партиятын XX съезһин Директиваларыгар үлэһиттэр доруобуйаларын туһугар саҥа улахан дьаһаллар бэлиэтэммиттэрэ. Съезд советскай медиктэр профилактическай үлэлэрин тосту күүһүрдэллэригэр, нэһилиэнньэҕэ эмиэ көмөлөһүүнү өссө туһаралларыгар ыҥырбыта.

Советскай государство сылын аайы нэһилиэнньэни эмиэ хаччыйыыга үөү харыстаабат, тустаах көмөнү оҥорор, итини биһиги бэйэбит ороҕуоммут холобуруттан даҕаны көрүөхпүтүн сөп.

Ороҕуоҥа народ доруобуйатын харыстабылын үлэһиттэрэ эмтиир-профилактическай үлэлэрин саҥа соруктар таһымнарыгар тиийэ өрө көтөҕөллөрүгэр толору усулуобуйа улам тэриллэн иһэр. Медицинскэй учреждениелар элбэхтилэр, саҥа эдэр кадрдар эбиллэн иһэллэр.

Народ доруобуйатын харыстабылыгар туйгунник сулуустаалаһын хас биирдии эмиэ учреждениетын, хас биирдии эмчит бочуоттаах соруга буолар. Советскай киһи олоҕун, доруобуйатын көрөр-истэр тустаах учаастаҕа хаалан иһэр үлэлээхтэр баар буолуохтарын да сатаммат.

Советскай эмчит буолуу—бу улахан чиэстээх уонна бочуоттаах эбээһинэс. Советскай дьоннор итини үчүгэйдик билэллэр уонна хас биирдии эмчиккэ үчүгэйдик сыһыаннаһаллар, ытыктыыллар, народ доруобуйатын дьыҥнээх харыстааччы курдук көрөллөр.

Биһиги ороҕуоммут медицинскэй үлэһиттэрэ, ити үлэһиттэр итэҕэлларын бэйэларын чиэһинэй уонна кыһамныылаах үлэлэринэн толорор эбээһинэстээхтэр. Бу туһунан сөптөөхтүк өйдүүр уонна кыһамныылаахтык үлэлиир аҕыйаҕа суох үлэһиттэр баалларын сэргэ, күһаҕанныык үлэлиир, советскай медицинскэй наука ыйытын, народ көрдөбүлүн толорбот үлэһиттэр суох буолбатахтар.

Итиннник сылыа туохха да кыһаммат буолбут эмчиттэр ыалдьааччылары сирийэн көрбөттөр, эмтээбэттэр, сорох ыарыларга сыыһа диагноһы туруораллар, нэһилиэнньэ ыҥырытыгар сылдьыбаттар, бэйэлэрин инициативоларынан үлэлээбэттэр, санитарнай-чэбдигирдэр үлэҕэ кыһамматтар. Күһаҕанныык үлэлиилэрин туһунан нэһилиэнньэ критикалаатаҕына ылымматтар, хата төптөрүүтүн кыыһыран суоһурҕаналлар.

Билигин даҕаны сөптөөх дьиэҕэ уокка үлэлиир, татым тэриэбэлээх медпуннар биһиэхэ суох буолбатахтар. Ол курдук эмиэ көмөтүн ордук тыа сиринээҕи нэһилиэнньэ ситэтэ суохтук туһанар.

Ороҕуоннаах ҕы кыһыл кириэс общество членнэрэ нэһилиэнньэҕэ ыраахырдар-чэбдигирдэр үлэлэри ыытыыга көмөлөспөттөр. Оттон медпункт сэбиэдиссэйдэрэ т. т. Е. Семенова (Кирбэй), Х. Христофорова (Дьэлиндэ), З. Соломонова (Өлөнүөк) колхозтаахтар ортолоругар медицинскэй темаларга лекцияны, дакылааты уонна бэсиэдэни бэрт сэдэхтик оҥороллор.

Ороҕуоннаах ҕы баланыысса (кылаабынай врач А. Залазаев) санитарнай боппуруоһунан интэриэһиргээбэт, ол түмүгэр баланыысса үлэһиттэринэн санитарнай обходтар ыытыллыбаттар, лекция, дакылаат оҥоһуллубат.

Эмп үлэһиттэрин биир сүрүн болҕомтолоро общественнай аһылык ыраастык астанарыгар, ыаллар культурнайдык олороллоругар, доруобай дьоннор сыстыганнаах ыарыыттан харыстаналларыгар уурааллуохтаах.

Нэһилиэк Советтара эмчиттэр олорор дьиэлэрин өрөмүөнүгэр, наадалаах инвентары булан биэриигэ нэһилиэнньэ күүһүн кыайан түммэттэр уонна тэрийбэттэр.

Доруобуйа харыстабылын ороҕуоннаах ҕы салаата (сэбиэд. таб. Брыткова М.) биирдии эмчит тустаах үлэтигэр үрдүк эппиэттээхтик сыһыаннаһарын иһин итэр үлэни күүһүрдүөх, бастыҥ опыты тарҕатыыны тупсарыах тустаах.

Билигин биириэмэҕэ биһиги ороҕуоммут бары эмтиир тэрилтэлэрин уонна кинилэр эмчиттэрин сүрүн соруктарынан сэллиги, трахоманы уо.д.а. сыстыганнаах ыарыылары утары охсуһуу буолар.

Эмп үлэһитэ ыалдьыбыт киһини эмтээһинэ бу ситэтэ суох, кини итини сэргэ бу ыарыы тарҕаммытын, доруобай дьоннору киниттэн быыһыыр, сэрэтэр иһин нэһилиэнньэ ортотугар үлэлиир эбээһинэстээх.

Ороҕуон нэһилиэнньэтин доруобуйатын харыстааһын ороҕуон бары эмин тэрилтэлэрин уонна ону аанан общественноһын бүтүннүүтүн бастакы уочараттаах соруктара.

Партийнай итиэннэ советскай тэрилтэлэр, доруобуйа харыстабылын бары үлэһиттэрэ нэһилиэнньэҕэ эмиэн көмөлөһүү итэҕэстэрин соруннуулаахтык туоратар, үлэһиттэр үүнэн иһэр көрдөбүллэригэр эппиэттиир үлэни ахсаабакка ыытар эбээһинэстээхтэр.

ЭДЭР БУЛЧУТТАРГА — КИЭҤ СУОЛУ!

Быйыл эдэр булчуттары, «Холбос» систематынан билэмниир уонна кадровай булчуттар кэккэлэрин ханатар иннитгэн, «Холбос» правлениета уонна ЫБСЛКС уобаластааҕы комитета 1956 сыл алтынныы 1 күнүгэр диэри республика үрдүнэн 400 комсомолцтары уонна ыччаттары комсомольскай путевканан түүлээх булдугар ыытарга уураах ылыннылар.

Бу уураах быһыытынан эдэр булчуттары ордук колхозтаах ыччаттартан ыытан, үөрэнээччи уонна үөрэтээччи булчуттарга бастайаннай хонтуруол уонна көмө оҥоһуллара көрүллэр.

Эдэр булчуттар республиканскай социалистическай куоталаһыылара биллэрилиннэ. Куоталаһыы кыттыылаахтарыгар 15 бастакы, 25 иккис уонна 50 үһүс бириэмийэлэр олохтоннулар.

400 солкуобайдаах сыаналаах бэлэҕи уонна ЫБСЛКС уобаластааҕы комитетын Бочуотунай грамотатын кадровай булчут кыбаартааллааҕы сорудаҕын 101 бырыһыантан үөһээ толорбут үөрэнээччи булчуттар ылыахтара. Оттон 200 солкуобайдаах иккис бириэмийэ кадровай булчут кыбаарталлааҕы сорудаҕын 76—100 бырыһыан толорбуттарга, 100 солкуобайдаах үһүс бириэмийэ кадровай булчут кыбаарталлааҕы сорудаҕын 51—75 бырыһыан толорбут үөрэнээччи булчуттарга бэриллиэҕэ.

Бу уураах дьүүллэһэн баран, ЫБСЛКС райкома уонна райпо правлениета колхозтар правлениеларын кытта сүбэлэһэн быйыл алтынныы 1 күнүттэн 10-тан итэҕэһэ суох комсомолцтары уонна ыччаттары комсомольскай путевканан түүлээх булдугар ыытарга быһаардылар.

Эдэр булчуттар республиканскай социалистическай куоталаһыыларыгар киирсэн туран, комсомол райкома уонна райпо правлениета үөрэнээччи булчуттар ортолоругар үөһээ ааттаммыт үс суол бириэмийэлэри олохтоотулар уонна хас биирдии үөрэнээччи булчуттарга булт сезонун устатыгар 100 солкуобай стипендияны, оттон үөрэтээччи булчуттарга, өскө үөрэтэр эдэр булчуттара кадровай булчут нуорматын 50 бырыһыантан итэҕэһэ суох толордоҕуна, хас биирдии үөрэтэр киһитин ахсааныгар 200 солкуобай бириэмийэни биэрэри олохтоотулар.

Социалистическай куоталаһыы 1957 сыл тохсунньу уонна муус устар 1 күнүнэриннээҕи туруктарынан түмүктэнилэр уонна бастыҥнар 1957 сылга ыытыллар эдэр булчуттар бастакы республиканскай слеттарыгар кыттыыны ылыахтара.

Эдэр булчуттар квалификацияларын уонна политическай таһымнарын үрдэтэр сыалтан бу ыйы 21 күнүттэн 28 күнүгэр диэри 7 хонуктаах курс аһыллан ыытыллар.

Манан сибээстээн хас биирдии колхозтар салаатааччылара эдэр булчуттары сөптөөх бултуур уонна материальнай усулуобуйанан толору хааччыйыахтаахтар кинилэри сөп ахсаннаах бултуур тэриллэринэн уонна балаакканан хааччыйыыны ситиһиэхтээхтэр.

Былырыыҥҥы булт сезонугар комсомолцтары уонна ыччаттары ыытыыга «Победа» (председатель т. Христофоров), Сталин аатынан (председатель т. Софронов) колхозтар наһаа көһүннүк сыһыаннаспыттара. Ити курдук «Победа» колхозтан баара-суоҕа 2 эрэ, Сталин аатынан колхозтан 6 эдэр түүлээхситтэр ханнык даҕаны сөптөөх усулуобуйанан хаачыллыбаккалар булчут ахсааныгар аатыгар эрэ ааҕылла сылдьыбыттара. Итинник аахайымтыата суох сыһыаннаһы быйылгы булт сезонугар таһаарыллыа суох тустаах.

Колхозтардааҕы маҥнайгы сүһүөх комсомольскай тэрилтэлэр кылаабынай соруктарынан эдэр булчуттар бултка үөрэхтэрин тиһигин быспакка хонтуруоллуулларга уонна сөптөөх усулуобуйанан тэрийэллэрэ буолар.

Биһиги ороҕуоммут ыччаттара Ийэ дойду валютнай фонун ханат р кадровай булчуттар буоларга дьулуһуох, булт бастыҥ ньымаларын баһылыах, бэйэлэрин идейнэй-политическай билиилэрин үрдэтиигэ ахсаабакка кыһаныах тустаахтар.

В. Долгунов.

Социалистическай куоталаһыыны бэрэбиэркэлиибит

ЭБЭҺЭЭТЭЛИСТИБЭНИ ТОЛОРУУГА КЫҺАНАЛЛАР

«Коммунизм» колхоз колхозтаахтара Үөһээ-Бүлүү ороҕуонунааҕы Булганын аатынан колхоз колхозтаахтарын уонна Дьэлиндэ бөһүөлэгин дьиэтин хаһаайкаларын ыҥырыыларын дьүүллэһэн баран, нэһилиэк олохтоохторун культурнай-бытовой усулуобуйаларын салгыы тупсарар туһуттан чугастааҕы үс сыллар истэригэр кэккэ дьаһаллары ыларга эбэһээтэлистибэ ылынан ороҕуон бары колхозтаахтарыгар ыҥырыы таһаарбыттара.

Соторутааҕыта ити эбэһээтэлистибэ хайдах туолан иһэрин туһунан бэрэбиэркэни ыыттыбыт.

Бөһүөлэккэ дьиэни тутууга балачча үлэ ыытыллыбыт. Учууталлар олороллоругар анаан түөрт квартиралаах типовой дьиэ тутуллан бүтэриллибит, маныаха түннүктэрэ олордуллубуттар, ааннара оҥоһуллаллар.

Медпункт дьиэтигэр кэҥэтиллэн дьиэ эбии тутулунна итиэннэ аанын, түннүгүн холуодаларын, оҕоҕун оҥоруу ыытыллар.

Колхоз уопсай дьиэлэрин уонна колхозтаахтар олорор дьиэлэрин өрөмүөнпэһин, устукатууркалааһын итиэннэ буоруунан сыбааһын бүтэрилиннэ.

Колхозтаахтар олорор дьиэлэрин санитарнай туруктара биллэрдик сэргэхситиллиннэ. Биирдии ыаллартан Е. Христофорова, Е. Андреева, Т. Николаева олорор дьиэлэрэ ыраастар уонна толору бэрэйдэктээхтэр.

Балаакка ларга олороччулартан М. Николаева, Х. Семенова, М. Семенова ыраастык туттунан олороллор. Балаакка лар муосталаахтар, сырдыктар.

Оскуола интернатыгар сыыттыбыт. Интернат иһигэр толору бэрэйдэк олохтоммут, утуйар таҥастар бэрэйдэктэнэн хомуллубуттар. Үөрэнээччилэр таҥастара-сантара ыраастар.

Интернат сэбиэдиссэйэ С. Христофоров, уборщица Х. Семенова тустаах үлэлэригэр ыһанан-мүһэнэн, элбэх сыраларын биэрэн үлэлиилэр.

Оскуола учууталлара үөрэнээччиларын билиилэрэ үрдүүрүгэр кыһамныылаахтык сыһыаннаһаллар.

Ол эрээри үлэ барыта үчүгэй буолбатах. Эбэһээтэлистибэҕэ уборнайдары, бөҕү кутар дьаамалары оҥоруу көрүллүбүтэ. Хомойуох иһин, уборнайдары, бөҕү кутар дьаамалары тутуулар ыытыллыбатылар.

Ылыммыт эбэһээтэлистибэни чиэстээхтик толорууга бары күүһү-түмүөх тустаахныт.

А. Николаева,
Өлөнүөк нэһилиэгин Советын председателэ.

Редакционнай почтаттан

Талбытынан салайар начаалынньык

Сибээс оройуоннааҕы хонтуоратын начаалынньыга таб. Постников С. В. кадрдары үөрэхтэринэн, идэлэринэн уонна төһө өр үлэлээбиттэринэн туһааннаах үлэлэригэр аттаран туруоруурга улахан алҕастары таһаартыыр.

Ол түмүгэр производствоҕа тугу да үлэлээбэт дьоннору үлэҕэ анаталаахын, туһааннаах үлэһиттэри бэйэлэрин үлэлэригэр үлэлэппэккэ атын үлэҕэ үлэлэтии түбэлтэлэрэ таһаарыллаллар.

Итиллэри маннык холобурдартан көрүөххэ сөп. Монтер таб. А. Ксенофонтов аналлаах үлэтигэр үлэлээбэккэ, араас үлэлэргэ ыытылла сылдьар. Итинник түбэлтэттэн радио, телефон линияларын өрөмүөннэрэ баччаагыра диэри санаыллан да көрүллэ иликтэр.

Сэттэ кылааһы бүтэрэн баран, үс сыллаах сибээс техникумун бүтэрбит Е. Котов кэргэннээн О. Моргуновалыын аастыт сыллаахха манна үлэлии кэлбиттэрэ. Хонтуора начаалынньыга кинилэргэ I разрядтаах техник аатын биэрэн бириллии бэйэлэригэр 920-лии солкуобай хамнаһы төлүүргэ быһаарбыта.

Оттон 10 кылааһы үөрэнэн бүтэрэн баран, түөрт сыллаах сибээс техникумун үчүгэйдик үөрэнэн бүтэрбит И. Ларионов быйыл биһиэхэ үлэлии кэлбитэ. Киниэхэ II разрядтаах техник аата бэриллибитэ уонна ыйга 860 солкуобай хамнас олохтоммута.

Ити икки хартыына тугу көрдөрөрүгэр хас биирдии аҕааччы толору өйдөбүлү биэриэҕин сөп.

Хонтуора начаалынньыга таб. Постников урукку өттүгэр ханнык да миэрэтэ, сэмэтэ суох И. Лукиноваты кыра алҕаһынан сылтаҕыран (миэрэ биэрбэккэ эрэ) сопровождающайынан үлэлиир үлэтаттан уһулбута.

Начаалынньык тоҕо итинник толоостук быһыыланыыны таһаарбытай?

Кини тутуу бригээдэтин членэ сүрэҕэ суох, иннин-кэннин билбэт буола иһээччи И. Шадрин диэн киһиэхэ II разряды биэрэн ыйга 532 солкуобайы (Лукинова хамнаһынаҕар 48 солкуобайынан ордугу) биэрэн туран, ытыһыгар түһэрбитэ уонна хамнаһа кыра буолсу дии санаан, куоньук үлэтин «сэмсэ» биэрбитэ.

Сопровождающайынан анаммыт И. Шадрин туһааннаах үлэтигэр үлэлээбэккэ эрэ, ый ахсын 532 солкуобайы «пенсия» курдук ыла олорор. Кини куоньуктуур «сэмсэ» үлэтигэр чиэһинэйэ суох үлэлиир. «Атым мэнээк баран хаалла», —диэн ый аҥаарыгар аты көрдөөбүт буолан аатыран, одеклону иһэ-иһэ итириктии сырытта.

—«Биһиэхэ 2 оннугар 3 сопровождающай ааҕыллар, ордук штатка хамнаһы төлөөбөппүн,» —диэн эттэхпинэ, начаалынньык таб. Постников—«Приказтыыбын, булгу төлөө!»—диэн дьаһалымсыйар.

Үрдүкү тэрилтэлэргэ ньылаҥныыр, алын үлэһиттэри түүрэр-күргүйдүүр начаалынньык Постников ыгаһынынан сокуоннайа суох үбү орускуоттааһын сибээс хонтуоратыгар салгыы таһаарылла турар.

Туһааннаах салайааччылар тойомсук, бардам Постников үлэтигэр-хамнаһыгар ороһоллоро наада.

Т. Николаев,
сибээс оройуоннааҕы хонтуоратын ыстаарсай бухгалтера.

Гражданскай турук акталарын суруйуу бэрээдэгин тутуһуохха

Гражданскай турук акталарын, ол иһигэр төрөөһүү, эр-ойох, кэргэннии буолуу уонна өлүү регистрациялааһын нэһилиэктэргэ—Советтарынан, оройуонга—ЗАГС бюротунан оногоһуллар.

Төрөөһүү регистрациялааһын оҕо төрөөбүт күнүттэн бир ый иһиннэ, оттон өлбүтүнэн төрөөбүт оҕону бир суутка иһиннэн оҕону төрөппүт гражданнар эбэтэр кинилэр билсэр дьоннорун заявленнеларыгар, оҕо төрөөбүт баланыыссатын, медицинскай справкатыгар олоҕуран регистрациялаталар. Оҕоҕо ааты иҥэри төрөппүттэр баҕаларынан бэриллэр.

Эр-ойох, кэргэннии буолуу регистрациялааһын эр-ойох, кэргэннии буолааччылар суругунан заявленнеларыгар олоҕуран уонна кинилэр иккиэн ЗАГС бюротугар баалларына регистрация оногоһуллар. Итинник регистрацияламмыт гражданнар эр-ойох, кэргэннии буолуу бырааабынан туһаналлар.

Регистрациялаан эр-ойох, кэргэннии буолбатах гражданнар оҕо төрөттөхтөрүнэ оҕо фамилията иҥэ фамилиятынан, оҕо аҕатын аата иҥэ көрдөһүүтүнэн оҕо төрөөһүнүн регистрациятыгар суруллар.

Эр-ойох, кэргэннии буолуу регистрациялааһыныгар дьахтар фамилиятын эр киһи фамилиятыгар эбэтэр эр киһи фамилиятын дьахтар фамилиятыгар уларытара көҥүл, оттон олох атын саҥа фамилияны биэрии көҥүлэммэт.

Өлүү регистрациялааһын үс күн иһиннэн өлбүт киһи дьонун, билэр ыалын заявленнетыгар, өлбүт киһи эмтэммит баланыыссатын, медицинскай справкатыгар олоҕуран оногоһуллар.

Биһиги оройуоммут нэһилиэктэрин Советтара аастыт өттүгэр сокуоннайдык эр-ойох, кэргэннии буолууга ЗАГС бюротунан регистрациялана илик гражданнар оҕолорун регистрацияламмыт гражданнар оҕолорун курдук оҕо төрөөбүтүн туһунан регистрацияны оҥорон улахан сыыһалары таһаарбыттара.

Инникитин итинник алҕаһы таһаарбат наадаҕа төрөппүттэр кэргэннии буолбут документарыгар олоҕуран оҕо төрөөбүтүн туһунан регистрацияны ыытыахха.

Оҕо төрөөбүтүн уонна өлүү туһунан регистрациялары быһыллыбыт болдьох иһиннэ оҥоруохха.

Төрөөһүү уонна өлүү регистрациялааһын босхо ыытыллар уонна булгуччулаах. Өскө регистрациятан куотунар эбэтэр биричиинэтэ суох регистрация болдьоҕун көтүппүт гражданнарга 25 солкуобайтан 100 солкуобайга диэри ыстараан түһэриллэр.

Ф. Семенов,
оройуоннааҕы ЗАГС дьыала тэрийээччитэ.

„Сардаҥа“ хаһыат суруйуутунан

„САҤА ТЭРИЛЛИБИТ ЦЕХХЭ“

Итинник төбөлөөх корреспонденция биһиги хаһыаппыт балаҕан ыйын 7 күнүнээҕи нүөмэригэр бэчээттэммитэ. Онно райпоҕа саҥа тэриллибит цехха үлэлиргэ усулуобуйа тэриллибэтэҕин, былаан тириэрдиллибэтин, үлэни тэрийии э көмө оногоһуллубатын туһунан критическай корреспонденция бэчээттэммитэ.

Редакция ити корреспонденцияҕа этиллибит итэҕэстэргэ суһал дьаһалы ыларыгар райпоҕа ыыппыта.

Корреспонденцияҕа ыйыллыбыт чахчылар толору кырдьыктаахтар. Цех үлэлиир дьиэтин аҥаарыттан ыал көһөрүлүннэ, билигин онно иккихоско цех үлэлиэ. Цехха үлэлиригэр былаан тириэрдиллэр буолла. Саҥа тэриллибит иистэнэр цех үлэтин былааннаахтык ыытыыга дьаһаллар ылылыннылар,—диэн райпо правлениетын председателэ таб. Ильин И. И. редакцияҕа суруйда.

Ыспараапка

СУЭЦ ХАНААЛА

Египет Республикатын Президена Насер от ыйын 26 күнүгэр Египет правительствота Суэц ханаалын компаниятын национализациялыырга, компания фонун уонна үбүн сантараргa уураах ылыммытын туһунан биллэрбитэ.

Краснай муораттан Средиземнай муораны араарар Суэц билиитин уҥуордаан, ханаалы хаһар туһунан кэпсэтиһии икки тыһыынча сыл анараа өттүгэр үөскээбитэ. Ханаал хаһан ити икки муоралар уларын силлиһиннэрэри букатын былыргыттан соруна сылдьыбыттара. XVIII үйэ бүтүүтүттэн ыла ити идеяны Франция дьаныардаахтык олохтуу сатаабыта. 1854 сыллаахха Французтар Египет правительствотыттан Суэц ханаалын оҥорор бырааабы ситиспиттэрэ.

Ханаал тутуута 1859 сыллаахха саҕаламмыта. Ханаал тутуутун Египет бааһынайдара ханнык да соболоҥо-маньата суох ыыппыттара. Ханаал Египет хас эмэ уонунан тыһыынча олохтоохторун үйэлэрин толуктанан тутуллубута.

Ханаал тутуута наһаа наҕыллык ыытыллыбыта. Үлэ бүтүннүүтэ плиннэн ыытыллара, ханнык да механизм туттуллубат этэ. 1869 сыллаахха сэтиннии ый 17 күнүгэр Суэц ханаалын тутуута дьэ кэлэн бүппүтэ.

Кэнники сылларга французскай уонна английскай капиталистар икки ардыларыгар ханаалы хонтуруоллуур иһин охсуһуу күүһүрбүтэ. Англияҕа Суэц ханаала куруутун улахан стратегическай суолтаны ылара. Кинц Англия бинир саамай улахан колониятыттан—Индияттан Лондоҥа барар суолу балайда чугаһатара. Итиннэ таһынан, ханаал Англия базаларын систематын итиэннэ Средиземнай муораны Индийскэй океан арааҥы өттүн хонтуруоллуур, тирэх пуунарын кинигэр сытара. Англия монополиялара үбүнэй мэҥиэлээн ханаалы хонтуруоллуур ыллар-ылан испиттэрэ. 1882 сыллаахха Англия сэриилэрэ Египет народун национальнай босхолонуулаах хамсаһынын хам баттаабыттара итиэннэ өр сыллар усталарыгар дойдуну оккупациялаан олорбуттара. Англия колонизатордара Египет территориятын былдьаһыннара, дьиҥэр ханаалы ылыы этэ. Ханаал кытылларыгар Англия саллааттарын гарнизоннара олохсуйбуттара.

Суэц ханаала аҥардас бөдөҥ гидротехническай тутуу эрэ буолбатах, ону аһан сүүнэ улахан коммерческай предприятиенан буолар. Ити предприятиены Суэц ханаалын компанията бас билэр. Кини аһаҕастык аан дойдутааҕы кэтэх обществонан аҕыйнар. Компания 800 тыһыынча акцияларыттан 353 тыһыынчата (44 бырыһыана) Англия правительствотын гиэнэ. Онон правительство ханаал акцияларын бөдөҥ бас билээччитинэн буолара. Акциялар 56 бырыһыаннара сүнньүнэн Франция сорох капиталистарыгар үлэриллэллэр.

Компаниялар дохуоттара сүнньүнэн ханаалынан аһар суднолартан хомуйууттан киирэр. Судно хас биирдии тонна таһаҕаһыттан туһааннаах суума ылыллар. Аһар суднолар тоннажтара куруутун ордук сэрии кэннинээҕи сылларга үүнэ.

Ити быһыытынан компаниялар дохуоттара эмиэ үксээтэ. 1950 сыллаахха дохуоттар 28 миллиард франкоҕа, оттон 1955 сылга—35 миллиард франкоҕа, эбэтэр 100-чэкэ мөлүйүөн долларга тэҥнэспиттээтэ. Ити сууматтан Египеккэ 3 мөлүйүөн доллар тиксэрэ.

Суэц ханаала английскай уонна атын да омук капиталистарыгар аҥардас дохуот киирэрэ, колонизатордар Египети баттыылларыгар кыаҕы үөскэппитэ. Быйыл бэс ыйыгар диэри ханаал зонатын иһигэр турбут Англия сэриилэрэ Египет тутулуга уонна куттала суох буолуутугар куруутун дьиксиниини үөскэтэрэ.

Египет правительствотын отыйын 26 күнүнээҕи уураах ааҕынан Египет Суэц ханаалын бэйэтэ хаһаайыныыр. Суэц ханаалын компаниятын национализациялыыр туһунан сокуоннаах олоҕуран ити компания Египет акционернай обществотынан буолуохтаах.

Президент Насер бэйэтин этиитигэр Суэц ханаалын национализациялааһынтан киирэр үп бүтүннүүтэ Египеты экономическай өттүнэн сайыннарыы уонна индустриализациялааһын бырайыактарын олохтоохуҥа туттуллуоҕа диэн биллэрбитэ. Маҥтан иннинэ Суэц ханаала Египет национальнай экономиката сайдарыгар дьоһуннаах факторынан буолуоҕа.

К. Михайлов.

Редактор М. Л. БАЙШЕВ.

Биллэрии

Оройуон бары тэрилтэлэрэ 1957 сылга тутууга уонна уокка отторго наадыйар маскытыгар заявканы бу ыйы 25 күнүгэр диэри оройуоннааҕы лесничествоҕа туһэрэргитигэр көрдөһүллэр.

Оройуоннааҕы лесничество.

Райпо правлениета, партийнай тэрилтэтэ уонна месткома райпо үлэһиттэригэр Петр Софроновка, Анна Софроноваҕа кинилэр таптыыр оҕолоро

Валерий

1956 сыл балаҕан ыйын 20 күнүгэр соҕумардык өлбүтүттэн дириҥ кутурҕаннарын биллэрэллэр.

РЕДАКЦИЯ АДЫРЫҺА: Саха АССР, Өлөнүөк оройуона. Редакцияҕа киирэр сурукка араспааннаны, аатты, аҕа аатын толору суруллуохтаах.

Заказ № 229. Оленекская районная типография. Тираж 400